

voorzitter

Ik verzoek de waarnemend griffier haar binnen te leiden.

Nadat mevrouw A. van der Wiel-Bosch door de griffier is binnengeleid, legt zij in handen van de voorzitter de bij de wet voorgeschreven verklaring en belofte af.

De **voorzitter**: Ik wens u geluk met uw benoeming en verzoek u, in ons midden plaats te nemen.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 in verband met de wijziging van en de invoering van vereenvoudigingsmaatregelen in de Zesde Richtlijn (23677);**

- **Wijziging van de Ambtenarenwet en andere wetten inzake de wijze waarop het georganiseerd overleg wordt gevoerd (23792);**

- **Wijziging van enige wetten in verband met de verplichting tot teruggave van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lid-staat van de Europese Unie of van een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte zijn gebracht en in verband met de uitvoer van cultuurgoederen (Implementatiewet bescherming cultuurgoederen tegen illegale uitvoer) (23657).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met de budgettering van ten laste van het Rijk komende werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden in het onderwijs, alsmede de instelling van een participatiefonds ten behoeve van de beheersing van de werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden (budgettering wachtgelden en instelling participatiefonds) (23693).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Grol-Overling** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Na de volumineuze titel van deze wet, die u zojuist uitsprak, wil ik nog eens in mijn eigen woorden zeggen waarover het vandaag gaat. Het gaat over de budgettering van wachtgelden, over de terugdringing van wachtgelders ± van mensen die gebruik maken van deze regeling ± om het instellen van een participatiefonds door de gezamenlijke schoolbesturen, om een verplichte bestuursaanstelling voor alle onderwijsgeevenden in een bepaald aantal genoemde onderwijssoorten en we hebben het ook over het falen van een reeds bestaande regeling, de TWAO.

Mijnheer de voorzitter! Er was een convenant met de bonden van onderwijsgeevenden. Daar hebben we het probleem dat we de laatste jaren bij een aantal wetten hebben meegemaakt, namelijk dat in dat soort convenanten de bonden menen dat ze de dingen waterdicht hebben geregeld, terwijl er opeens ook nog een parlement blijkt te zijn. Door verschillende anderen in deze Kamer is dat ook aan de orde gesteld. Over dat punt zouden wij op een ander moment nog eens uitvoerig moeten spreken; er worden verwachtingen gewekt die niet altijd kunnen worden waar gemaakt.

Er was een wens van de besturen-organisaties tot een grotere vrijheid bij het aannemen van onderwijskrachten. Consequent daaraan was er ook de wens om het zelf voor het zeggen te hebben bij de afvloeiingsregelingen. De onderwijsbonden hadden in gezamenlijk overleg afvloeiingsregelingen bedongen en als die zouden blijven bestaan, zou daarmee het bestuur nog niet de vrijheid hebben om mensen aan te nemen en te ontslaan, zoals zij dat zelf in het belang van het onderwijs zouden willen. De motie-Liemburg is daarvan het resultaat. Deze motie heeft aanmerkelijke steun in de Tweede Kamer gevonden en is dus onderdeel van de wet geworden. Dat gaf dan weer een schok bij de bonden, waarbij opnieuw de vraag rees wie in het onderwijs eigenlijk beslist over rechtspositionele zaken.

Toen kwam het bij de Eerste Kamer en wij kregen daarover buitengewoon veel brieven. Nu is dat

altijd een teken dat er iets niet in orde is. Als in de Tweede Kamer een wet is aangenomen en wij krijgen vele tientallen brieven, heeft er aan het overleg iets gemankeerd of is het toch tegengevallen wat uiteindelijk is bereikt. In deze Kamer hebben wij toen een zeer uitvoerige uitwisseling van vragen en antwoorden gehad en ik heb dat als buitengewoon bevredigend ervaren. Mijn fractie was namelijk van mening, dat dit eigenlijk zo toch niet kon en langzamerhand heeft zij haar mening daarover toch wat kunnen nuanceren. Vanuit het kabinet zijn er geruststellende teksten over het aantal afspraken dat door deze wet tot stand is gekomen in de richting van de Eerste Kamer gekomen. Een daarvan is, dat besturen verantwoordelijkheid moet worden gegeven. Zij moeten de verplichting krijgen om meer scholen onder zich te groeperen, want dan zullen er minder wachtgelders komen. Besturen zullen realiseren ± zo schreef de minister ± wat Zoetermeer niet heeft gekund. Ik hoop dat van harte! In een andere brief schreef hij, dat alleen onvermijdbare ontslagen via het participatiefonds voor wachtgeld in aanmerking komen. Andere ontslagen moeten door de besturen of het bevoegd gezag zelf worden betaald. In de loop van de paar maanden dat wij dit geheel in bespreking hebben, zijn de boze bonden weer aan de onderhandelingsstafel teruggekeerd en hebben zij zich bereid verklaard, onder bepaalde voorwaarden mee te werken.

Nu lijkt dit allemaal erg mooi, maar er blijven toch nog wat vragen over. Mijn fractie stelt er prijs op, vandaag daarop een antwoord te krijgen. Ik heb de vragen veiligheids-halve maar genummerd, want dan kan de minister in zijn beantwoording die nummers in acht nemen.

1. Wat is een "onvermijdbaar gedwongen ontslag"? Kan dat nader gedefinieerd worden? Is de gedachte die in het onderwijs toch erg had postgevat "vrijwilligers voor" helemaal niet meer mogelijk? Dat is natuurlijk niet onvermijdbaar.

2. Wat is de winst van dit wetsvoorstel als wij horen, dat onderwijsbonden en besturen-organisaties nu afstemmen op een overeenkomst, waarin ancient niteit het criterium zal zijn? Ik heb begrepen, dat die ancient niteit op verschillende wijzen kan worden ingevuld: het kan naar leeftijd zijn